

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . K 38.—
za en mesec . . . K 3.—
za Nemčijo celoletno . . . 48.—
za ostalo inozemstvo . . . 48.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . . . K 32.—
za en mesec . . . K 2-70
v spravi prejetan mesečno . . . 2-50

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . K 8.—
za Nemčijo celoletno . . . 10.—
za ostalo inozemstvo . . . 13.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petstvarica (72 mm širaka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . po 5 v
za dva in večkrat . . . 45.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano:

Enostolpna petstvarica K 1.—
Izhaja vsak dan izvenredno
delje in pravnike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nevrnjeni pismi se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogreke 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Mir z Rusijo.

Korespondenčni urad naznanja, da je nemški ministrski predsednik včeraj med drugim rekel tudi: »Rusija je izrecno pokazala voljo do miru, naši pogoji so sprejeti, mir bo v najkrajšem času sklenjen.« Svojo mirovno napoved je grof Hertling naslonil na brzojavko petrograjske agencije, ki je dne 24. februarja naznanila vladam četverozveze, da je glavni izvrševalni odsek ter svet delavcev, kmetov in vojakov sklenil, pogoje nemške vlade sprejeti in poslati v Brest Litovsk svoje zastopnike.

Ta dogodek je naravno nadaljevanje dosedanjih naših pogajanj z Rusijo. Brž ko so ruski zastopniki nespravljeno odšli iz Bresta Litovskega in je Nemčija nastopila z orožjem proti razpadajoči, v smrtnih krčih trepetajoči Rusiji, je petrograjska vlada spredvidela, da je nadaljnji odpor nemogoč. Že dne 20. februarja je torej svet ljudskih komisarjev, ki reprezentira sedanjo rusko vlado, izjavil, da sprejme nemške mirovne pogoje. Kar je včeraj naznanil grof Hertling nemškemu državnemu zboru, ni nič novega; sklep revolucionarne vlade, da se brez pogojno vda, je bil znan že prej. Sedaj je le še svet delavcev, kmetov in vojakov, ki reprezentira ljudsko zastopstvo, prejšnji sklep revolucionarne vlade s 126 glasovi proti 85 glasovom odobril. S tem je dobilo prejšnje zagotovilo petrograjske vlade formalno sankcijo ljudske volje. Prvo boljševiško ponudbo od dne 20. februarja je nemška vlada sprejela hladno in skeptično, včerajšnja je vzela z zadovoljstvom na znanje. Na zgoraj navedene besede grofa Hertlinga so poslanci nemškega državnega zbora živahno zaploskali.

Nemci imajo dovolj razlogov, da se veselo nove boljševiške mirovne ponudbe. Avstrija je že prvo z radostjo sprejela in ni dvomila o njeni odkritosrčnosti; zato se ji tudi ni zdelo potrebno, poseči z vojaško silo v razvoj mirovnih pogajanj. Nemčija je sodela drugače. Z dvomom o boljševiški miroljubnosti je opravičila svoje prodiranje v Rusijo, in priznati ji je treba, da je te kratke dni med prvo mirovno ponudbo in drugo dobro izbrala. Isti dan, ki nam je prinesel novico, da se je rusko revolucionarno ljudsko zastopstvo izjavilo za brezpogojen mir, je hkrati naznanil, da so Nemci zasedli Reval in Pskov. S tem je cilj nemškega vojaškega pohoda dosežen. Kursko, Letsko in Estonsko je v njihovi posesti, z Revalom so dosegli tisto točko, kjer se finski zaliv najbolj zoži. Kronstadt in Petrograd sta zaprta, od Evrope odrezana, tičita v mišnici. Ko so pro-

drli do Pskova, so dosegli skoro polovico poti med Rigo in Petrogradom. Hiteli so z nepopisno naglico. Wolff poroča, da dnevni pohodi 50 do 80 kilometrov niso bili nič nenavadnega, kar mu smemo verjeti. Nepopolno pa je brez dvoma njegovo poročilo, če pravi, da je beda prebivalstva in brezumno rusko uničevanje zalog gnalo Nemce s tako silo naprej. Razen teh sentimentalnih razlogov so imeli Nemci tudi tehtne gospodarske in politične cilje pred očmi, ko so z avtomobili neovirano prodirali v osrčje Rusije. Ta cilj so dosegli in so pripravljeno skleniti mir z Rusijo.

Zastopniki osrednjih velesil so zopet odšli v Brest Litovsk, mirovna pogajanja se bodo nadaljevala in, upajmo, srečno končala. Če bi bilo po volji Avstrije, bi se sploh ne bila prekinila, mirovna listina bi bila danes že lahko podpisana. In ta listina bi imela več življenjske moči, rego jo bo imela pogodba, ki jo napoveduje tuljenje nemških proti Petrogradu drvečih avtomobilov.

Proračunski odsek.

V debati o proračunskem provizoriju dne 23. t. m. je posl. dr. Benkovič repliciral na apel ministrskega predsednika, dovoliti provizorij državi, ne pa vladi. Če se vlada sklicuje na parlamentarne običaje zapadnih demokracij, potem se mora držati tudi tam udomačenega običaja, staviti vprašanje zaupanja na zbornico in se umakniti, ako nima zaupanja. Podobni apeli nemških poslancev so v čudnem nasprotju z njihovim stališčem v času, ko so bili oni v opoziciji proti raznim vladam.

Govornik načelno pozdravlja od vlade napovedano predložitev temeljnih točk ustavne reforme, a ta mora biti za Jugoslovane le predstopnja k uresničenju deklaracijskega programa, posebno z ozirom na narodno omejevanje v razmerju proti drugorodnim sosedom. Govornik se dalje obširno peča z narodnimi mejami na jugu, posebno z ozirom na Italijane na Primorskem, razmotriva razne možnosti, kako rešiti narodna in teritorialna vprašanja glede Gorice, Trsta in Istre, pozdravlja zblizanje Italijanov do Slovanov in njih sprijaznjenje z jugoslovanskimi stremiljenji, ki se pojavlja v italijanski javnosti; to so simptomi ozdravljenja razmer med Jugoslovani in Italijani na razvalinah italijanskega imperijalizma.

Govornik se nadalje peča s političnimi in narodnimi razmerami na

Štajerskem, dokazuje, da se nacionalno posestno stanje tudi od te vlade ne upošteva, in zaključuje, da bode Jugoslovanski klub tej vladi odrekel provizorij, ker je nositeljica sedanjega Jugoslovanskega sovražnega sistema.

Na to je govoril grof Barbo, ki je zavračal izvajanja posl. Verstovškega in Benkoviča, posebno trditve dr. Benkoviča, da ima nameravana ustavna reforma, posebno narodno omejevanje, biti le predstopnja k izvršitvi deklaracijskega programa. Posl. Benkovič in Verstovšek sta posamezne že večkrat premlete trditve o razmerah na jugu zastopnika kočevskih Nemcev v medključnih primerno zavrnila.

Dunaj, 25. svečana 1918.

Kriza danes še ni rešena, vendar se zdi, da je dr. pl. Seidler našel izhod iz te hipne zagate. Socialni demokrati bodo glasovali za redne potrebnosti, odklonili bodo pa vojne kredite. Toda vlada se bo skušala rešiti tudi iz te zadrege. Dr. pl. Seidler si je izposloval od monarha pooblastilo, da sme izločiti §§ 2. in 3., to je postavke o vojnih kreditih — iz proračunskega provizorija in jih posebej predložiti zbornici kot pooblastilo zakonsko predlogo, razdeljeno na več postavk. In za te postavke upa dobiti vlada večino in upa, da bodo zanje glasovali tudi Jugoslovani, ker vendar ne bodo hoteli odpovedati državi potrebščin, ki jih potrebuje v boju proti Italiji. V najskrajnejšem slučaju pa se bo sklicevala vlada na to, da so te skupne vojne državne potrebnosti baje že po osnovnih državnih zakonih zajamčene.

V današnji seji se je proračunski odsek pečal z reformo ustave.

Posl. dr. Renner je izjavil, da bodo to pot socialni demokrati izvršili veliko žrtev in glasovali za proračunski provizorij. Toda kljub temu ne zaupa vladi. Hočejo rešiti samo parlament in pospešiti socialno reformo. Govornik je prepričan, da se bodo tega dne, ko predloži vlada reformo ustave v zvezno-državnem smislu, zopet vsi narodi tesno oklenili države.

Posl. Pacher (nemški radikalec) pravi, da bo njegova stranka glasovala za proračun.

Posl. Tomašek (češki soc. demokr.) izjavlja, da so zahteve Jugoslovancev in Čehov popolnoma jasne, le pri nemških meščanskih strankah vlada zmešnjava. Češki socialni demokrati ne soglašajo s stališčem nemške socialne demo-

kracije in zato ne bodo glasovali za proračun.

Posl. dr. Okunjevski (Ukrajinec) izjavi, da bodo Ukrajinci glasovali za proračun v priznanje za zunanjo politiko vlade. Vendar stoji Ukrajinci na stališču, naj se mir sklepa od naroda do naroda.

Posl. dr. Verstovšek predlaga resolucijo glede predložitve inkompatibilne postavke, na podlagi katere ne bodo smeli pripadati državnim poslancem privatnim kapitalističnim podjetjem, ki stremijo za dobičkom. Istotako ne smejo sprejeti tozadevnih plačanib mest. V prvi vrsti so pa izključeni od mandatov člani podjetij, ki so v zvezi z državo. (Primerjaj vstop nemških poslancev v upravni svet južne železnice Op. por.)

Posl. Zenker (dunajski svobodomelec) izjavi, da bo glasovala njegova stranka za proračun.

Posl. dr. Laginja izjavi, da bo glasoval proti proračunskemu provizoriju. Pri glasovanju za konec debate konstatira predsednik nesklepnost.

Glasovanje se radi tega ne vrši, ampak odsek izroči proračunsko predlogo v smislu poslovnika plenumu zbornice.

Nemški kanceler govoril.

Berlin, 25. (K. u.) Danes je v nemškem državnem zboru govoril prvi kanceler dr. grof pl. Hertling, ki je med drugim izjavil:

Državni zbor upravičeno zahteva, da se mu pojasni zunanji politični položaj in stališče, ki ga zavzema vodstvo države. Izpolnjevam le svojo dolžnost, ko to storim, dasi dvomim, če koristijo in rode uspeh razgovori ministrov in držav, ki se vojskujejo, pred javnostjo. Liberalni član angleške poslanske zbornice M. Walter Runcimann je nedavno rekel, da bi se miru hitreje približali, ko bi se poklicani in odgovorni zastopniki, mesto da govore, zbrali v ožjem krogu, da se med seboj razgovore. Soglašam z njim, ker bi se po tej poti odstranila vsa nesporazumljenja in bi morali naši nasprotniki sprejeti naše besede tako, kakor jih mislimo in bi morali tudi sami pokazati pravo barvo. Besede, ki sem jih dvakrat tu govoril, se, kakor sodim, v sovražnem inozemstvu niso tolmačile nepristransko in brez predsodkov. (Prihrjevanje.) Razgovor v ožjem krogu bi dosegel sporazum v mnogih podrobnih vprašanjih, za katere gre, kadar se dela na spravo in ki jih more le pogodba uresničiti. Posebno mislim s tem na naše stališče nasproti Belgiji.

LISTEK.

6

Nevidni človek.

Angleški spisal H. G. Wells. — Prevel I. M. (Dalje.)

Praktičnega zdravnika Cussa je razjedala silna radovednost. Oboji so razvednili pozornost njegovega stanu; glas o tisoč in eni steklenici je vzbujal zavidno spoštovanje. Cel april in cel maj je koprnel po priložnosti, da bi mogel govoriti z neznancem, naposled pa, proti binkoštim, se ni mogel več premagovati in se je poslužil nabiralne pole za vaške bolniške strežnice za izgovor. Bil je kaj iznenaden, ko je čul, da Mr. Hall ni poznal imena svojega gosta.

»Povedal je ime,« je rekla Mrs. Hallova — trditve ki je bila povsem brez podlage — »pa ga nisem prav slišala.« Misli-la si je, da je tako trapasto ne poznati njegovega imena.

Cuss je potrkal na vrata posebne sobe in vstopil. Od znotraj se je čula razločna kletvica.

»Oprostite mojo usiljivost,« je dejal Cuss, nato pa so se vrata zaprla ter odrezala Mrs. Hallovo od ostalega pogovora.

Naslednjih deset minut je slišala mrmanje glasov, nato pa vzklik začudenja, ropot nog, glas v stran vrženega stola, gla-

sen krohot, nagle korake proti vratom, in prikazal se je Cuss, bled kakor zid in strmeč preko rame. Pustil je vrata za seboj odprta in je hitel, ne da bi jo pogledal, čez vežo in dol po stopnicah, zatem pa ga je slišala naglo odhajati po cesti. Klobuk je nosil v roki. Stala je za baro, zroč proti odprtim vratom posebne sobe. Nato je slišala neznanca mirno se smejeti in njegove stopinje so prišle preko sobe. Od tam, kjer je stala, mu ni mogla videti v obraz. Vrata posebne sobe so se zaloputnila in vse je bilo zopet tiho.

Cuss jo je mahnil naravnost k župniku Buntingu.

»Sem li mar blazen?« je začel Cuss iznenada, ko je stopil v borno majhno delavno sobo. »Sem li videti, kakor da bi bil blazen?«

»Kaj pa se je zgodilo?« je dejal župnik, položivši znamenje na proste liste prihodnje pridige.

»Tisti človek v krčmi — — —

»No, kaj pa je?«

»Dajte mi kak požirek,« je dejal Cuss in sedel.

Ko si je okrepčal živce s kozarcem cenega sherryja — edino pijačo, ki jo je dobri župnik imel v hiši — mu je povedal o razgovoru, ki ga je bil pravkar imel z neznancem.

»Stopil sem v sobo,« je sopihal, »ter ga začel prositi, da kaj odrine za strežnice. Tiščal je roke v žep, ko sem prišel no-

ter in se okorno vrgel na stol. Ponosljaval je. Povedal sem mu, da sem slišal, da se zanima za znanstvene stvari. Odgovoril je: »Se.« Iznova je ponosljaval in je ponosljaval ves čas; očividno si je zadnje čase dobil peklenski nadoh. Ni čuda — tako silno zavil. Razložil sem mu namen nabiranja denarja in pri tem sem imel ves čas oči odprte. Steklenice — kemikalije vsespovod. Tehnica, reagenčne cevi po policih in duh po večernem svetlinu. Ali hoče kaj dati? Odgovoril je, da si premisli. Vprašal sem ga kar brez ovinkov, ako dela znanstvene raziskave. Odgovoril je, da. Dolgo raziskavanje? Nato se je pa razvnel in rekel: »Preklicano dolgo raziskavanje.« »Kako?« sem rekel. Tedaj mu je izbruhnila jeza. Ves čas se je že kuhalo v njem in moje vprašanje ga je pripravilo, da je vzkipe. Dobil je recept — prav dragocen recept — a za kaj, ni hotel povedati. Za zdravje? »Za zlodja! Za čim pa stikate?« Prosil sem ga o oproščenja. Dostojanstveno je potegnil skozi nos in zakašljaj. Govoril je dalje. Hotel je prebrati recept. Pet snovi. Položil ga je dol, se obrnil z glavo. Prepil od okna sem je vzdignil papir. Šumenje, šušenje. Delal je v sobi z odprtim kaminom, je dejal. Videl je plamenček in recept je gorel ter se dvignil proti dimniku. Planil je za njim, ravno ko je švignil v dimnik. Tako! Ravno tisti trenutek pa je iztegnil roko, da pojasni svojo zgodbo.

»No?«

»Nobene roke. Samo prazen rokav. Za Bogal sem si mislil, to je pokvarjen! Ima roko iz probkovine, sodim, in jo je snel. Vseeno pa je nekaj čudnega na tem, sem si mislil. Kaj za zlodja pa drži tisti rokav kvsko, pa odprtega, ako ni ničesar v njem? In nič ni bilo v njem, vam povem. Nič ni bilo notri, nič tja do sklepov. Mogel sem videti vanj do komolcev in skozi razpore v suknju se je lesketala neka svetloba. »Sveta nebesa!« sem rekel. Nato je obstal pri miru. Zijal je vame s tistimi svojimi praznimi, temnimi očali, nato pa v rokav.

»No?«

»To je vse. Zinil ni besedice, samo zijal je in hitro zopet vtaknil rokav v žep; »rekel sem,« je dejal, »da je recept zgorel, ali ne?« Vprašujoče je zakašljaj. »Kako za zlodja,« sem rekel, »morete na ta način premikati prazen rokav?« »Prazen rokav?« »Prazen,« sem rekel, »gotovo prazen rokav.«

»Kaj prazen rokav, je-li? Ali ste videli, da je bil prazen rokav?« Tedaj je nenkrat vstal. Tudi jaz sem se vzdignil. Naredil je tri počasne korake proti meni in je tik mene obstal. Strašansko je potegnil skozi nos. Nisem se prestrašil, čeprav naj me zlodej vzame, ako niso tista očala, tista ovita njegova glava dovolj, da vzamejo pogum vsakomur, ko se je tako mirno približeval.

(Dalje.)

Na tem mestu se je že večkrat povedalo, da ne mislimo obdržati Belgije ali jo pridružiti kot državo nemški državi, a, kar je tudi v noti z dne 1. avgusta m. l. izjavljano, zavarovati se moramo pred nevarnostjo, da bi se v deželi, s katero hočemo mirno in prijateljsko živeti, lahko zbirali in spletali naši sovražniki. V ožjem krogu naj bi se pogajali o sredstvu, s katerim bi se ta namen dosegel. Če bi se kaj takega predlagalo od nasprotne strani po vladi v Le Havre, bi ne odklanjali, če bi se tudi predvsem razgovarjali neobvezno. Zdi se mi, da bo, kar je sprožil omenjeni angleški parlamentarec, če ni dobilo dosegljive oblike, prisiljen sem zato, da se razgovarjam preko Kanala in oceana tako, kakor se je to dozdaj godilo.

Rad pripoznam, da morebiti poslanica predsednika Wilsona z dne 11. t. m. predstavlja kratek korak, da se drug drugemu približamo. Ne nameravam se pečati s predložitimi uvodnimi izjavami in se pričem precej pečati s štirimi temeljnimi načeli, ki se morajo, kakor sodi Wilson, upoštevati, kadar se razpravljajo.

Prvo načelo naglašajo: Vsaki del končne pogodbe se mora bistveno naslanjati na pravico v gotovem slučaju in zgraditi na taki pogodbi, o kateri je verjetno, da privede do trajnega mira. Kdo naj temu ugovarja? (Pritrjevanje.) Stavek, ki ga je zamislil veliki cerkveni oče sv. Avgustin pred tisoč in petsto leti: »Justitia fundamētum regnorum«, velja še danes. Gotovo: trajen mir more biti le tisti, ki ga v vseh delih prevečajo načela pravičnosti.

Drugi stavek zahteva, naj se narodi in dežele ne premikajo iz ene državne oblasti v drugo, kakor da bi šlo le za reči in kamne v kaki igri, četudi v veliki igri ravnotežja sil, ki je zdaj za vse čase diskreditirana. Tudi temu stavku lahko mi brezpogojno pritrdimo, da, čuditi se moramo, ker je smatral predsednik Združenih držav za potrebno, da ga je zopet zabaval. Stavek se prereka z že zdavnaj izginulimi razmerami in nazeri, proti kabinetni politiki in proti kabinetni vojski, proti mešanju državnih ozemelj in knežje zasebne lasti, kar spada vse v davno preteklost. Neuljuden bi ne bil rad, a če se spomnimo prejšnjih Wilsonovih izjav, bi človek lahko sodil, da vlada v Nemčiji protislovje med avtokratično vlado in pa brezpravno ljudsko množico. Predsednik Združenih držav — kar vsaj dokazuje nemška izdaja njegove knjige »O državi« — pozna nemško državnoopravno književnost; ve torej, da so pri nas knezi in vlade najvišji člani v državi organizirane celote ljudstva; najvišji člani, ki jim gre končna odločba in sicer tako, da oni, ako tudi pripadajo celoti kot najvišji člani, se odločijo le za dobrobit celoti. Potrebno je, da se to Wilsonovim vojakom izrecno pove. Radostno pozdravljamo tudi konec drugega stavka, ki razglša, da se je igra za ravnotežje sil za vse večne čase diskreditirala. Znano je, da je iznašla Anglija načelo o vzdrževanju ravnotežja sil (Veselost), ki ga je posebno takrat uveljavljala, kadar je postala kaka država na evropski celini premogočna, kar je bil le drugačen izraz za nadvlado Anglije.

Tretji stavek, ki zahteva, naj se reši vsako vprašanje o ozemlju, katerega je izprožila sedanja vojska, v korist in dobrobit prizadetega prebivalstva in ne le kot del kake pogodbe ali kompromisa tekmujočih si držav; le izpolnjuje, kar se je prej povedalo, v gotovi smeri, oziroma je posledica prejšnjega.

Končno četrti stavek, ki zahteva, naj se vse jasno začrtane zahteve najdalekosežnejše zadovolje, tako, da ne ovekovečijo nova ali stara nasprotstva, ki bi najnajtežje zopet kmalu motila evropski in z njim mir celega sveta. Tudi temu stavku lahko načelno pritrdim in izjavljam, kakor Wilson, da se lahko razgovarja o splošnem miru, ki bi temeljil na takih načelih.

Le en pridržek obstoji: teh načel ne sme predlagati le predsednik Združenih držav, pripoznati jih morajo dejansko tudi vse države in narodi. (Tako je!) Zveza narodov bi bil smoter, ki ga najpristrajše želimo, a ta smoter se še ni dosegel, tudi ne obstoja razsodišče, ki bi ga bili vsi narodi ustanovili, da čuvajo mir v imenu pravičnosti. Ako ob priliki pravi Wilson, da govori nemški državni kancler sodnemu dvoru celega sveta, moram, kakršne so reči danes, v imenu nemške države in zaveznikov sodni dvor, ker je pristanski, odkloniti (Pritrjevanje), dasi bi radostno pozdravljali, če bi obstojalo nepristransko razsodišče, kakor bi tudi rad sodeloval, da bi se prišlo do takega idealnega stanja. Obžalujem, ker ni o podobnem mnenju pri vodilnih velesilah sporazuma niti sledu.

Vojni smotri Anglije, ki jih je zopet razvil Lloyd George, so še vedno skozi in skozi imperialistični, vsiliti hočejo svetu tak mir, kakršen bi Angliji ugajal. Če govori Anglija o pravici samoodločbe narodov, ne misli na to, da bi to načelo izvedla tudi na Irskem, v Egiptu ali v Indiji. Mi smo izpočetka sem zasledovali sledeče vojne smotre: branili smo domovino, vzdržati smo hoteli nedotakljivost našega ozemlja in varovati svobodo našega go-

spodarskega razvoja na vse strani. Vojskujemo se v znamenju obrambe, dasi moramo napadati. Posebno naglašam to zdaj, da se naša politika na vzhodu ne bo napčno tolmačila.

Nasproti Rusiji smo imeli proste roke, ko je rusko odposlanstvo 10. t. m. prekinilo mirovna pogajanja. Naše čete so začele 7 dni pozneje samo zato prodirati, da zagotove sadove miru, ki smo ga sklenili z Ukrajino; nikakor niso odločevali osvojevalni nameni. Podpirali so nas klici po pomoči Ukrajine, naj jo ščitimo proti boljševikom, ki so motili red mlade države. Šlo je za to, da ustvarimo mir in red v korist prebivalstva, ki ljubi mir.

Ne mislimo, da se morebiti ustalimo v Estoniji ali Livoniji, želimo marveč le, da živimo v dobrih, prijateljskih razmerah z državami, ki bodo tam po vojski nastale. (Živačno pritrdjevanje.) Ni potrebno, da bi danes o Kuronski ali Litvi kaj povedal. Gre za to, da ustvarimo prebivalstvu teh dežel organsko samoodločbo in samoupravo in da okrepimo tiste, ki se ustvarjajo. Mirno pričakujemo, kako se bodo stvari še razvijale. Vojaški nastop na vzhodu je pa zelo dosegel uspeh, ki zelo presega prvotni namen, katerega sem pravkar označil. Gospodom je že znano obvestilo gospoda državnega tajnika zunanjih reči, da je Trocki brzojavil, kateri brzojavki je tudi sledilo pismeno potrdilo, da je pripravljen prekinjena mirovna pogajanja nadaljevati. Odgovorili smo tako, da smo poslali naše mirovne pogoje v obliki ultimata.

Včeraj, to veselo vest, gospodje, Vam moram naznaniti, se je poročalo, da je petrograjska vlada sprejela naše mirovne pogoje (Odobranje) in da je poslala zastopnike na nadaljnja pogajanja v Brest Litovsk; nemški odposlanci so sinoči odpotovali tja. Mogoče je, da se bodo o podrobnostih še prepirali, a glavna reč se je dosegla: z ruske strani se je izrecno izrazila volja, da se doseže mir; v najkrajšem času se mora skleniti mir. (Živačno odobranje.)

Nikdar v zgodovini se morebiti še ni tako sijajno potrdila aristotelska beseda, da smo se morali odločiti za vojsko, ker smo želeli mir. Naše vojno vodstvo je potegnilo meč, da zavaruje sadove našega miru z Ukrajino: mir z Rusijo bo srečen uspeh. (Odobranje.) Veselja nam ne bodo kratile neumne in hujskajoče brzojavke, ki se vedno širijo po svetu.

Včeraj so se pričela v Bukareštu mirovna pogajanja z Rumunijo; navzoč je bil gospod državni tajnik za zunanje reči, ker je potrebna njegova navzočnost, ko gre za prva načelna vprašanja; zdaj pa bo moral kmalu oditi v Brest Litovsk. Glede na pogajanja z Rumunijo se mora pomisliti, da nismo le mi sami prizadeti in da smo dolžni nastopati za upravičene koristi naših zvestih zaveznikov: Avstrije, Bolgarije in Turčije in da vzravnavamo želje, ki bi si morebiti nasprotovale. Mogoče se pojavijo težave, a z dobro voljo na vseh straneh se bodo te težave premagale. Tudi nasproti Rumuniji nas mora voditi načelo: države, s katerimi sklepamo mir, zanašajo se na naš meč, moramo in hočemo pridobiti, da ostanje v bodoče naše prijateljice.

Če izpregovorim v tej zvezi še besedo o Poljski, za katero se zadnje čase sporazum in tudi gospod Wilson posebno zanima, je znano, da jo je združena moč Nemčije in Avstrije rešila odvisnosti, ki jo je težila v carski Rusiji z namenom, da se oživi samostojna država, ki naj neovirano napreduje v svoji narodni kulturi, a ki naj tudi pošane steber miru v Evropi. Državno pravnega vprašanja v ožjem smislu: kakšna bodi ustava nove države, seveda ni bilo mogoče precej odločiti; o njem se še zdaj temeljito vse tri prizadete dežele posvetujejo. Razen mnogih težav, ki se morajo premagati — gre za težave posebno gospodarskega značaja — se je pojavila vsled poloma stare Rusije še nova: kakšne meje naj se določijo Poljski s sosednimi ruskimi ozemli. Ko se je razglasila z Ukrajino sklenjena pogodba, so se Poljaki prvi hip zelo vznemirili. Upam: dobri volji se bo posrečilo, da se vzravnavajo zahteve, če se bodo pravično upoštevale etnografske razmere. Izjava, da se tozadevno vse do skrajnosti poskusi, je poljske kroge že zelo pomirila, kar z zadoščenjem pribijemo. S te strani se bo glede na ureditev vprašanja meje zahtevalo le to, kar je z vojaških vidikov neobhodno potrebno.

Iz izvajanj sledi, da se očitno bližamo miru na celi vzhodni bojni črti od Vzhodnega do Črnega morja (Odobranje); svet, ki je prenasladen vojske, posebno v nevtralnih deželah, z mrzlično napestostjo vprašuje, če se še ni odprl tudi dohod k splošnemu miru.

Kakor vse kaže, voditelji sporazuma v Angliji, Franciji in Italiji odklanjajo, da bi poslušali glas pameti in človeštva; v nasprotju z osrednjimi velesilami je zasledoval sporazum ves čas osvojevalne smotre. Vojkuje se, da bi dobila Francija Alzacijo Loreno. Ničesar ne pristavljam, kar se je že o tem vprašanju povedalo. V mednarodnem smislu vprašanja Alzacije-

Lorena ni (Živačno pritrdjevanje); če je, je to čisto nemška vprašanje. (Živačno ponovljeno pritrdjevanje.)

Sporazum se vojskuje, da bi Italija pridobila avstrijska ozemlja. Ako se iznašli v Italiji za to lepe besede o svetih aspiracijah, o svetem egoizmu, se z njimi zahteva po aneksijah ne odstrani. (Res je!) Vojkuje se, da se odcepijo Palestina, Sirska in Arabska od turške države. Posebno škili Anglija na turško ozemlje. Izenada je odkrila srce za Arabce; upa, da pridobi s pomočjo Arabcev: z od angleške nadvlade odvisne države angleški državi novo zemljo. Angleški državniki so večkrat izjavili, da zasleduje Anglija v Afriki kolonialne vojne svrhe; kljub skoz in skoz agresivni politiki, ki si hoče pridobiti tuja ozemlja, si le še upajo državniki sporazuma trditi, da moti mir vojaška, imperialistična, avtokratična Nemčija, ki se mora, ker to zahtevajo koristi svetovnega mira, v najtesnejšo mejo stisniti. Z lažmi in obrekovanji neprenehoma delajo, da bi tako lastne narode kakor tudi nevtralne države najhujskali proti osrednjim velesilam, posebno s strahom, da namerava Nemčija kršiti nevtralnost.

Proti spletkam, ki se iznova pojavljajo v Švici, izjavljam pred celim svetom: Niti trenutno nismo mislili in ne bomo mislili, da kršimo nevtralnost Švice (Živačno pritrdjevanje), s katero nas vežejo ne le načela mednarodnega prava, marveč tudi stoletno prijateljske zveze. Spoštujemo in hvaležni smo nevtralnim državam: Nizozemski, skandinavskim deželam in posebno Španski, ker so ostale nevtralne. Svet kopni, da se sklene mir, da se konča trpljenje, pod katerim ječi svet. Sovražni državniki pa vedno iznova hujskajo na vojsko do skrajnosti, katero geslo je nedavno izdal vojni svet v Versaillesu. Kancler je opozarjal še na spravljivi govor Runcimana in lorda Milnerja v angleški zbornici in končal:

Svet stoji zdaj pred največjimi, najusodnejšimi odločitvami. Sovražniki se ali odločijo, da sklenejo mir; če se za to odločijo, se hočemo pogajati z njimi; ali se pa odločijo, da bodo nadaljevali zločinsko blaznost osvojevalne vojske. Če to sklenejo, se bodo naše krasne čete pod svojimi genialnimi vojskovodji bojevale dalje. (Pritrjevanje.) Tudi sovražnikom je dovolj znano, da smo in v kakšnem obsegu smo tudi za ta slučaj pripravljani, naš vrli, občudovanja vredni narod bo vztrajal dalje; toda kri padlih, trpljenje ranjencev, vsa beda in trpljenje narodov pade na glavo tistih, ki se trdovratno branijo, da bi poslušali glasove pameti in človeštva. (Živačno, dolgotrajno pritrdjevanje.)

Govor podkanclerja Payerja.

Podkancler pl. Payer je izjavil:

Danes v četrtem letu vojne je mogoče v nemški notranji politiki samo eno stališče: združitev vseh moči v državi. V to svrhu se mora odstraniti vse, kar še loči posamezne sloye med seboj. Temelj tej politiki je bil položen začetkom vojne prejšnji kancler Bethmann-Holweg, za kar mu gre večna zahvala nemškega naroda. Seveda se je kasneje marsikaj zgodilo, kar je v tem razpoloženju napravilo vrzeli, vendar je pretežna večina naroda vedno stala v znamenju sloge. Nato je govoril podkancler o skrbi za svoje vpoklicanih in napovedal akcijo za ureditev stanovanjskih vprašanj.

Kar se tiče pruske volilne reforme, se državna vlada iz ozirov na zvezno razmerje noče izpostavljati; vendar bi najtoplejše pozdravila, če bi mogla pruska vlada svojo namero uresničiti in trdi prepričano končati. Državna vlada stoji trdno na stališču zadnjih izjav nemškega kanclerja in pruskega ministrskega predsednika nasproti predsedniku pruske poslanske zbornice in izjave notranjega ministra, ki sta se brezpogojno zavzela za to, da se reforma izvede. Po njegovem trdnem prepričanju se bo pruska volilna reforma v smislu predloženega načrta kmalu uresničila. Da se prepreči trenje in zagotovi medsebojno zaupanje ter okrepi vodstvo, so se temeljem sporazuma sprejeli v državno in prusko vlado parlamentarci iz državnega in pruskega deželnega zbora.

Štrajk, ki se je bil pred tedni oživil, se mora s stališča splošnosti najgloblje obžalovati in obsojati. Če povzročena škoda ni bila večja, je to zasluga strokovnih organizacij in socialnodemokratske stranke, ki so štrajke odklonile. Da so se potem štrajka vendar le udeležile — menda zato, da bi gibanje obdržale v pravih mejah — je bila napaka. Če se je hotela s štrajkom pospešiti državna volilna pravica na Pruskem, treba pač reči, da bi ti stvari nobena reč ne mogla tako škoditi kakor ta štrajk. Ravno tako neverjetna je misel, da bi se s štrajkom odpravile težkoče v prehrani ali dosegel skorajšen mir. Nasprotno, čim bolj se v sovražnikih utrjuje mnenje o globoko segajočem notranjem gibanju v Nemčiji, tem manjša je možnost miru. Odkar je dovoljeno razpravljati o voj-

nih ciljih, more vsak v javnosti povedati svoje mnenje o vsebini bodočega mira in zanj agitirati. Seveda sovražniki ne upoštevajo, da stoji za gotovim mnenjem le nezaten drobec našega naroda, tembolj ker si morejo tudi manjšine nadevati večjo važnost nego jim gre. Bolje bi bilo za one na fronti in za tiste, ki so doma, ako bi si ne delali skrbi z mislijo, da so interesi domovine v največji nevarnosti, ako ne gre po volji kake manjšine.

Po tem govoru je bila seja zaključena. Prihodnja seja jutri.

Politične novice.

+ Ob dvanajsti uri. »Prager Tagblatt« piše: »Največja napaka v starih krogih mišljenja zaostale in od staroavstrijskega ideala obvladane dunajske politike je vera, da se dajo avstrijski narodi še danes potolažiti z olepševanji, dobrohotnim prigovarjanjem in Radeckijevo koračnico. Napaka, do katere prihaja nepoboljšljivi Dunaj s svojim popolnim neznanjem prave Avstrije. Avstrije ne poznajo, ne poznajo nemškega dela Češke, ne Čehov, ne Poljakov, ne Jugoslovancev. Radi česa je poljska kriza postala tako težka? Kaj je napravil požar iz tleče žrjavice? Poljakov niso poznali, z ljudstvom so metali sem-patje, kakor s figurami pri šahu. Galiciji so dali slovo, pa so ga zopet preklicali. Toda vsled velikih prevar in napak se mora končno roditi resna kriza. Gospodje pri vladni mizi se dvigajo vedno presenečeni in prestrašeni raz svoje sedeže, če išče zlovoljnost tega ali onega po mačehovsko vladnega naroda enkrat elementarnega izraza v parlamentu. Sede kot vzorni uradniki dan na dan pri pisalni mizi, vsak neposredni stik z ljudstvom jim je tuj, zelo tuj. Zato ne vidijo pred seboj in vedno jih dogodki preseneti. Ali se bomo otreli v dvanajsti uri napačne slike, ki tiči v glavah Avstrijcev, ali bomo spoznali resničnost Avstrijo? Prepozno ni, toda že skrani čas. Upajmo, da bo kriza privedla do potrebnih dejanj. Potem bomo rekli: ni bilo zastoni.«

+ Nemci in poljski časnikarji. Poljski časnikarji listov, ki so ponatisnili manifest poljskega regentskega sveta poljskemu narodu, so bili kaznovani od nemške okupacijske oblasti na dva tisoč mark ali 80 dni zapora. Sedaj so sklenili solidarno, da te kazni ne plačajo.

+ Žito Ukrajine in boljševiki. Posnemamo iz krakovskega »Glosu Narodu«: »Vprašanje izvoza žita z Ukrajine, s katerim opravičujejo dunajski diplomati ta nagli in nepričakovani »mir« z g. Sevriukom, služi sedaj boljševikom kot glavno orožje v boju proti očetom tega mira. Boljševiško glasilo: »Soldackaja Pravda« piše med drugim: »Ruski vojak in kmet bosta vedela, ko jim bo zmanjkalo kruha: »kruh je na Ukrajini, toda rada ga je prodala Nemcem in Avstriji, da bodo podaljšali splošni mir. Če vojak zmanjka kruha, bije peka do smrti,« tako se glasi stara vojaška pesem. »Če hočete kruha, bijte ukrajinsko rado do smrti« — to je sedaj bojno geslo stotisočev vojakov in delavcev. Rada je s svojim podlim izdajstvom sama sebi skopala grob. Diplomatske intrige Nemcem in Avstrijcem so se vršile pred našimi očmi in niso za nas nobena tajnost. Ukrajinsko igro centralnih držav bo ruski proletarijat razbil samo s tem, da uniči rado v revolucijski vojni.«

+ Ogrska in Hrvatska. Budimpešta, 25. svečana. Finančni odsek magnatske zbornice je danes odobril indennitetno predlogo in finančno nagodbo s Hrvatsko.

+ Rudarski zakon. Dunaj, 25. svečana. Vlada je predložila danes zopet v poslanski zbornici načrt za spremembo splošnega rudarskega zakonika.

+ Harden in Brest Litovsk. Harden piše v svoji »Zukunft«, ki zopet izhaja, o Brestu Litovskem sledečo: »Nemški načrt, da se izločijo na vzhodu dežele iz ruskega cesarstva, je nepolitičen. Če se ta načrt posreči, ne bo v škodo toliko Rusiji, ampak Nemčiji sami, ker bo nastal na vzhodni meji države iz te ruske Alzacije in Lorene novi Balkan. Vprašanje je, ali nam bo kaj koristilo, če se slovansko sovraštvo proti Nemcem poveča? Kdo izmed sosedov je boljši, ali sovražne nam države, ki se pripravljajo danes za Holm, jutri za Lublin in Vilno, ali komunistični pritlikavci, ali pa združene države Rusije, ki bi nudile sosedu svobodo oddiha?«

+ Londonska socialistična konferenca. Te dni se je končala socialistična konferenca v Londonu. Sklepi te konference so naslednji: Zveza narodov za razorožitev in prepričanje bodočih vojsk, popolna svoboda in nedotakljivost Belgije, Srbije, Črne Gore in Rumunije, druge spremembe ozemlja, v kolikor zadenejo Angleško, na podlagi pravičnosti in pravice v svrhu trajnega svetovnega mira. To so minimalne zahteve; če se te sprejmejo, se odkloni gospodarski bojkot proti Nemčiji. Ta vojska se mora končati s sporazumljenjem. Obe stranki morata opustiti militarizem.

+ Italijanski državni zbor je s 340 proti 44 glasovom izrekel vladi zaupanje.

Nato se je zbornica odgodila do prve polovice aprila in naročila vladi, naj določi natančni datum za zopetni pričetek parlamentarnega delovanja.

Vojna poročila.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 25. februarja. Uradno:

Pri Piave so s topovi živahno streljali. Nemške prednje čete Linsingenove vojne skupine so dobile v Žitomiru zvezo z ukrajinskimi vojaki.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 25. februarja. Veliki glavni stan:

Zahodno bojišče. Na več točkah se je bil boj s topovi in z minami. Tu in tam so se bojevali poizvedovalci, ki so vzhodno od Armentieresa ujeli več mož in zaplenili strojne puške.

Vzhodno bojišče. Eichhornova vojna skupina: Naše čete so zasedle Pernov; en estski bataljon se je tam nemškemu poveljstvu podredil. Včeraj dopoldne sta naskakovalna stotinja šte. 18 in 1. švadron huzarskega polka šte. 16, ki sta napredovala pred svojimi divizijami, vzela Jurjev (Dorpat). Med potjo tja so ujeli naši 3000 mož in zaplenili več sto vozil. Omenjeni hitri oddelek je toraj v 5 in pol dne napredoval nad 210 kilometrov.

Linsingenova vojna skupina: V Rovnu smo ujeli štab ruske „posebne armade“; njegov poveljnik je ušel. Prednje čete so prišle v Žitomir, kjer so se zvezale z ukrajinskimi četami.

Z drugih bojišč nič novega.

Prvi generalni kvartirni mojster:

pl. Ludendorff.

Jurjev (Dorpat), okrožno mesto livonske gubernije, šteje 50.000 prebivalcev. V mestu se nahaja vseučilišče. Jurjev je od leta 1721. ruski.

Pernov šteje 25.000 prebivalcev; leži pri izlivu reke Pernov; znane pomorske toplice.

Nemško večerno poročilo.

Berlin, 25. zvečer. Danes dopoldne ob 10. uri 30 minut smo z bojem zasedli Reval. Zasedli smo tudi Pskov, ki leži južno od Peipuskega jezera.

Mir z Rusijo.

Petrograd, 24. febr. (K. u.) Agentura: Ponoči na 24. februarja je zboroval izvršilni odbor. Po živahni razpravi so se sprejeli nemški mirovni pogoji v Brestu Litovskem, ki so se pa izpopolnili z zadnjimi Kühmannovimi pristavki. Za mir je glasovalo 126, proti pa 85 glasov; 26 članov ni glasovalo; tudi dva anarhista nista glasovala.

Petrograd, 24. febr. (K. u.) Agentura: Dne 24. februarja ob 7. uri zjutraj se je odposlala sledeča brzojavka nemški vladi v Berlin, avstrijski vladi na Dunaj, bolgarski v Sofiji in osmanski v Carigradu: Izvršujejo odločitev izvršilnega odbora in sveta zastopnikov delavcev, kmetov in vojakov, ki se je sklenila 24. februarja ob 4. uri 30 min. zjutraj, da svet ljudskih pooblaščenec skleni, da sprejme mirovne pogoje, ki jih je stavila nemška vlada in da pošlje odposlaništvo v Brest Litovsk, da podpiše mir. Predsednik sveta ljudskih pooblaščenec Vladimir Ljening. Ljudski pooblaščenec za zunanje zadeve: Leo Trocki.

Bern, 24. febr. (K. u.) Vihar ogorčenja v francoskem časopisju radi kapitulacije boljševikov se še ni polegel. Listi pravijo, da se ni končala le vojna, marveč tudi revolucija. Najbolj neprijetno je pa, ker mora tudi Rumunija kapitulirati.

Španija bo priznala finsko samostojnost. Madrid, 23. (K. u.) Listi poročajo, da je ministrski predsednik v Madridu muhedeemu se finkemu poslanstvu zagotovil, da bo španska vlada priznala Finsko kot samostojno republiko.

Švedski opravniki o bojih na Finskem. Stockholm, 25. (K. u.) Švedski opravniki v Helsingsforsu poročajo brzojavno zunanemu uradu, da so vesti o številu beguncev v Bellinških čerch pretirane. Umaknil se je bil tje kak oddelek bele garde, nekaj stotin mož, ki so bili pa sedaj popolnoma razkropljeni. Kolikor jih je bilo brez orožja ujetih, so jih umorili. Pričeno nečloveškega bojevanja rdečih gard, je švedski opravniki 22. t. m. sklical švedske konzule v Helfingsfors, da se posvetujejo glede skupnega nastopa. Konzuli so nato prosili za navodila.

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Občinski odbor v Ambrusu se je v svoji seji dne 31. januarja soglasno pridružil majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba. Poleg tega je v imenovanj občini podpisalo deklaracijo 675 mož, fantov, žen in deklet.

Podpisane žene in dekleta iz vasi Moste, Selo, Novi Vodmat izjavljamo, da se s celim srcem pridružujemo majniški izjavi Jugoslovanskega kluba, da se naš doslej zatirani in zaničevani jugoslovanski narod osvoboditi suženjstva ter zediniti v samostojno jugoslovansko državo pod habsburško vladarsko hišo. Našim poslancem v Jugoslovanskem klubu izrekamo popolno zaupanje ter kličemo: Po polni narodni odločnosti naprej v boj za samoodlobo jugoslovanskega naroda. (Sledi 830 podpisov.)

Ljubljanska aprovizacija.

a Suho zelišče na rumene izkaznice D. Stranke z rumenimi izkaznicami D prejmejo suho zelišče v sredo, dne 27. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeno je ta-le red: od 2. do pol 3. ure šte. 1 do 100, od pol 3. do 3. ure šte. 101 do 200, od 3. do pol 4. ure šte. 201 do 300, od pol 4. do 4. ure šte. 301 do 400, od 4. do pol 5. ure šte. 401 do 500, od pol 5. do 5. ure šte. 501 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kilogram, kilogram stane 2 kroni.

a Špeh za IV. okraj šte. 601 do 800. Stranke IV. okraja, ki imajo nakazila za mast šte. 601 do 800, prejmejo špeh v sredo, dne 27. t. m. popoldne na Poljanski cesti šte. 15. Določeno je ta-le red: od 2. do pol 3. ure šte. 601 do 700, od pol 3. do 3. ure šte. 701 do 800. Vsaka oseba dobi četrt kilograma, kilogram stane 20 kron.

a Doječe in noseče matere dobe ovseni riž v vojni prodajalni Gosposka ulica po sledečem redu: Na vsako izkaznico se dobi 1 kg ovsenega riža, ki stane 1 krono. Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami št. 1 do 300 dne 1. marca, št. 300 do 600 dne 2. marca, št. 600 do 900 dne 4. marca, od 900 naprej dne 5. marca.

a Prodaja moke za stranke. Od srede, 27. t. m., do vštete sobote, 2. marca t. l., se bo oddajalo na vsako izkaznico za moko sledeče blago, in sicer: v I. do IV. okraju 1/4 kg kaše, kilogram po 1 K 50 vin., v V. in VI. okraju 1/4 kg ajdove moke, kilogram po 96 vin., v VII. do X. okraju 1/4 kg koruznega zdroba, kilogram po 83 vin. — Ostanek blaga je napovedati zanesljivo v ponedeljek, dne 4. marca t. l.

Liubljanske novice.

Ij Vodstvo vojaškega dušobrižništva prosi vsled zelo malega števila vojaškega duhovništva častite gg. duhovnike v Ljubljani, da bi pomagali pri velikonočni spovedi vojaštva v Frančiškanski cerkvi, katera se bo vršila vsaki dan ob pol 7. uri zj. od 1. do 14. marca 1918 izven nedelj in to 1., 2. in 4. marca t. l. za Nemce, 5., 6. in 7. marca, za Slovence in Hrvate, 8., 9. in 11. marca 1918 za Ogce, ostale dni pa za Čehe in Poljake.

Ij Glasbena Matice. V sobotnem koncertu, dne 9. marca, bo iz prijaznosti sodelovala slovenska priljubljena pevka, solistinja gospa Pipa Arkotavčar iz Zagreba.

Ij Odbor šentpeterskega prosvetnega društva v Ljubljani prosi vse gg. pevce in pevke, somišljenike in prijatelje društva, da se z ozirom na bližnjo prireditev zanesljivo udeležijo prve pevske vaje jutri v sredo dne 27. t. m. ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih v cerkveni hiši pri sv. Petru (I. nadst.). Če kdo ni prijel pomotoma osebnega vabila, vseeno dobrodošel. Pevske vaje se bodo vršile vsako sredo, zato prosimo za redno in točno udeležbo.

Ij K društvu za varstvo vajencev v Ljubljani so pristopili in darovali: J. Pfajfar, župnik 50 K, vnet mladino-ljub 50 K, prelat A. Kalan 20 K, neimenovan 9 K. Bog povrni!

Ij Trije otroci se zadušili v dimu. Minuli petek popoldne je nastal v dimniku na Zabjeku šte. 3 ogenj, ki se je razširil na podstrešje. Požarna bramba je ogenj kmalu pogasila. Najbrže je pa kje ostal kak tleč tram, kar je povzročilo smrt treh oseb. V III. nadstropju navedene hiše stanuje tovarniška delavka Marija Cugelj, katere mož je na bojišču. Ne sluteč nadaljne nevarnosti radi ognja, je Cugelj ob 11. uri ponoči odpotovala na Dolenjsko, njeni trije otroci: 12letna Ana, 16letni Leopold in 22letna Terezija, so jo spremlili na kolodvor, nato se pa vrnili domov in šli k počitku. Ker jih potem ni bilo več na izpregled in je ostalo stanovanje zaprto, so ljudje včeraj siloma odprli vrata in našli vse tri otroke mrtve. Zadušili jih je dim, ki je prihajal skozi pokvarjeni dimnik v kuhinjo in od tam v sobo. Uvedla se je preiskava glede krivde na tej težki nesreči.

Ij Zgubila se je denarnica z manjšo svoto denarja in krušno karto za 4 osebe od Komarja v Krakovem do Rožne ulice. Najditelj naj odda na policijo.

Ij Izgubila je neka dama denarnico z okoli 480 K denarja in dvema polama za begunsko podporo. Pošten najditelj naj jo prinese proti nagradi na policijsko ravnateljstvo.

Spomnite se „Slovenske Siraže“!

Primorske novice.

a Zahvala. Povodom selitve v domovino izrekam tem potom preč. g. Hartmanu, župniku v Blagovici: Bog Vam obilo povrni za vse izkazane mi dobrrote v teku 26 mesecev begunskega mojega bivanja pri Sv. Ožbaltu. Enaka zahvala velja tudi dobremu tamkajšnjemu ljudstvu. Prav posebno jim zahvala za tako izdaten dar za nabavo novega kelih za porušeno števerjansko cerkev. Bog plačaji — Jan. Ev. Jarec, kurat v Števerjanu pri Gorici. p Naznanilo. Kuracijski urad v Št. Ferjanu pri Gorici pošlje pričenši z marcem doma. Pošta je „Gorica poste restante“. Enako tudi vikarijski urad v Cerovem.

Koroške novice.

k Iz celovške školije. Razpisana je župnija Grebinj do dne 23. marca. — Za župnika v Projeru je imenovan tamošnji provizor Karel Jareš. — Č. g. Sigfr. Jörg, župnik v Greifenburgu, je dobil župnijo Šmihel pri Volšbergu.

k Prvi poljski kralj Boleslav II. je, kakor znano, pokopan v Osojah na Koroškem, kjer je do Jožefa II. bil znamenit samostan benediktincev. (Aškerčeva balada: »Mutec Osojski«.) Zdaj so se Poljaki zopet začeli zelo zanimati za grobišče in iz Varšave, Krakova in Lvova so došla poročila, da hočejo prvemu poljskemu kralju postaviti primeren spomenik. Mislijo pa baje tudi na to, da zemске ostanke Boleslava II. prenese v Vavel v Krakovu.

k Celovške novice. Celovška električna železnica je l. 1917 prevozila 4 milijone 472.240 oseb, dohodkov je bilo to leto 601.731 kron. L. 1916 se je prevozilo 2.995.167 oseb. — Dne 19. februarja je umrl v Celovcu polkovni zdravnik iz Ino-mosta dr. K. Fischelhamer, star 35 let. Na laškem bojišču ga je močno ranila 1. novembra 1917 laška granata, ko je delil pomoč ranjenecem. Na grobu mu je govoril ganljivo slovo g. kurat Lovšin. — Cesar je potrdil izvolitev Maksa vit. pl. Burgerja za predsednika trgovinske zbornice. — Sladkorja zelo primanjkuje v Celovcu. Nakaznice ljudje sicer dobe, blaga pa ne. Zato so hudi na svoje poslance, da ne napravijo redu. Ker je pa ubogi Dobernik moral vstopiti ne samo v deželni odbor, marveč tudi v upravni svet južne železnice, kako naj se potem pobriga še za svoje celovške volilce, ki ga bodo pa prihodnjič itak zopet na komando volili!

k Izpred celovške porote. Dne 16. februarja se je zopet začelo redno zasedanje porote, ki je obravnavala več zelo žalostnih slučajev. — 1. Umor v Celovcu. V Beljaku rojeni, šele 18letni Artur Majoran je nad vse pokvarjen fant. Kot vajenec v bukvarni Karintija je kradel znamke, denar, knjige v vrednosti 450 K, v Beljaku denarja 173 K in pozneje kot ordonanca etapnega oskrbnštva 1170 K, dne 4. junija 1917 pa je zahteval od omožene gospe Berte Fratt, naj mu posodi nekaj denarja, da se more vrniti v Beljak. Imenovana je bila uslužbenka trgovine Karintija in je sama stanovala na Vetrinskem obmestju, ker je njen mož pri vojakih. Majoran se je vtihotapil v njeno stanovanje, in ko se branila mu dati denar, jo je napadel in po daljšem borenju z njo jo je zadavil z brisačo. Ko so našli umorjeno, so obdolžili najprej nekega poštnega uslužbenca, ki je bil tudi delj časa v preiskovalnem zaporu. Ko se je Majoran pred svojimi tovariši hvalil cinično svojega dejanja, so zasledili pravega storilca. Obsojen je bil na 12 let ječe. — 2. Uboj v silobranu. 52letni hlapec E. Winkler v Št. Vidu se je sprl s svojim sohlapcem Oswalder zaradi ukradene suknje. Ko ga je Oswalder zaradi tega napadel, je vzel Winkler močno palico in Oswalderja tako zelo udaril po glavi, da se je onesvestil in dva dni pozneje umrl. Porotniki so izjavili, da je Winkler ravnal v silobranu in je bil oproščen. Zagovornik je bil g. dr. Müller. — 3. Ukradene hranilne bukvice. Omožene Marija Pesjak, Marija Jezernik in Leopoldina Grassmaier v Beljaku so obdolžene tatvine vložnih knjižic v znesku 14.029 K in 13.080 K. Jezernik je stregla trgovki Iv. Lebzelter in zvedela, da hrani te knjige. Ko jo je decembra l. l. nadomestovala Pesjak, je le to pregovorila, naj knjižici ukrade, kar je le ta to tudi storila. Knjižici sta si razdelili. Ko je prišla Grassmaier k svoji teti Jezernik, jo je ta poslala v hranilnico, da naj vzdigne 7000 K. A tam so za tatvino že vedeli in zato so dobili kmalu storilke. Ene bukvice so našli pozneje v mestni farni cerkvi. Lebzelter ni trpela škode. Jezernik in Pesjak sta dobili po 18 mesecev težke ječe, Grassmaier je bila oproščena. — Tatvina. Zaradi tatvine že trikrat kaznovana dekla V. Strutz v Glodnici, je posestniku Jan. Fuggerju, očetu njenega otroka, ko je bil pijan, ukradla iz njegove mošnje, v kateri je bilo 30.000 K, vkup 2100 K. Fugger je ni bil ovadil, a ko je razpala denar, so jo zasledili. Pozneje je kradla tudi še kakor sraka po Št. Vidu in Beljaku najraznovrstnejše stvari. Porotnikom je bilo stavljenih 9 glavnih in dvoje dodatnih vprašanih: 5 glavnih in dvoje dodatnih so zanikali. Obsojena je bila na 5 mesecev težke ječe. — 5. Ženska na smrt obsojena. V Sörg pristojna 38-

letna bajtarica Marija Struggl je obtožena roparskega umora. Ima dvoje otrok, njen mož je padel leta 1915, a ona je veselo živela z raznimi slabimi moškimi. Dobivala je na dan 3 K 65 vin. vojaške podpore, posebej še letnih 300 K. Ko ji je meseca septembra 1917 zmanjkalo denarja, je sklenila umoriti 77letnega gostača J. Platzerja, ki je pri njej stanoval. Že prej je govorila, da če ji zmanjka denarja, bo odstranila Platzerja. Dne 6. decembra 1917 je izvršila svoj zločin. Vtihotapila se je v polmračno kuhinjo, kjer je sedel Platzer in ga od zadaj udarila z njegovo sekiro po glavi, da se je zgrudil na tla in še potem bila po njem, da se ni več ganil. Truplo je zavlekla v njegovo sobo in mu vzela možno s 628 K in srebrno uro. Drugi dan je osnažila kuhinjo in vežo, potem pa pravila drvarjema, da je Platzerja ubila, a ji ma dala od ukradenega denarja 200 K, da je ne izdada. Dan pozneje je dala naznaniti županu v Africi, da je našla Platzerja umorjenega. Ko so jo prijeli, je najprej tajila, pozneje pa priznala svoj strašni zločin. Porotniki so stavljeni jim vprašanje enoglasno potrdili. Struggl je bila obsojena na smrt na vešalih. Zagovornik dr. Walter je priglasil ničnostno pritožbo.

Dnevne novice.

— Na naslov g. deželnega predsednika. Dan za dnem nam prihajajo tožbe zaradi podeljevanja podpor, ki jih dobivajo ali bi jih morali dobivati sorodniki vojakov. Dogačajo se kričeči slučajji zavlačevanja, nepostavnega odklanjanja prošnje, neenake razlage zakona. Pravi jurišničnik nensons pa je, da je predsednik okrog komitije za podeljevanje podpor, ki je prva instanca, hkrati tudi predsednik deželne komisije, ki je rekurzna instanca. Predsednik odločuje torej v drugi instanci o svojih lastnih razsodbah! Teža predsednika imenuje deželni predsednik. Potrebno bi bilo, da bi imeli prva in rekurzna instanca vsaka svojega predsednika.

— Predavanje. V »Prosveti« v Št. Vidu nad Ljubljano je v nedeljo dne 24. t. m. predaval g. profesor Mazovec o jugoslovanskih deželah. Predavanje je bilo prav dobro obiskano.

— Občni zbor podružnice »Slovenske Siraže« v Veliki Ligojci se je vršil preteklo nedeljo 24. t. m. ob zelo veliki udeležbi. Podružnica deluje zelo uspešno, kar je zasluga tamošnje nad vse agilne gđe. učiteljice. Število članov se je podvojilo, znamenje, da tudi naše ljudstvo spoznava, kako velike važnosti je narodno obrambno delo. Čast tej delavni podružnici, ki naj bo drugim za zgled!

— Za vojnega kurata je imenovan kaplan iz Hinj č. g. Josip Ilren.

— Vojaška odlikovanja. V drugič je dobil vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči podpolkovnik 17. pp. Jos. Tedesco. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči sta dobila poročnika 17. pp. Peter Jereb in Franc Tavčar. — Najvišje pohvalno priznanje je dobil poročnik 207. pp. Alojzij Černigoj. — Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči sta dobila nadporočnik 1. gor. strel. p. Avgust Sorko in poročnik 3. gor. strel. p. Vladimir Mušič. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči sta dobila nadporočnik 2. gor. strel. p. Miroslav Kuhelj in poročnik 26. strel. p. Ivan Volavšek. — V drugič je dobil ponovno Najvišje pohvalno priznanje nadporočnik 26. strel. p. Franc Ambrož. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil nadporočnik 26. strel. p. Alfonz Zemlak.

— Odlikovan je bil ponovno z bronasto hrabrostno svetinjo desetnik šinkovec Anton. To je že njegovo četrto odlikovanje.

— Prihodnji sestanek dunajskih Slovencev se vrši v soboto dne 2. marca v restavraciji Kaiserhof. Začetek ob pol 8. uri.

— Iz Trebelnega nam pišejo: Naša občina je dala mnogo mož in mladeničev na altar domovine. Čez 20 jih je že prelilo junaško kri, ne všteti onih, ki so že od začetka vojne pogrešani. Med zadnjimi, ki so žrtvovali svoje življenje za domovino, je bil mladenič Anton Florjančič iz vasi Roje, ki je padel v boju proti Italiji dne 10. septembra 1917. K vojakom je odšel dne 24. junija 1915 in od takrat ni več videl domačih. V istem času pa je padel tudi njegov svak Alojzij Sebanc, četovodja, posestnik iz Čužnjevasi, ki zapušča ženo in triletno hčerko, ter mater, ki je sedaj izgubila že drugega sina. Vse pa bomo prenesli, četudi je težko, samo, da bi kri naših sinov in mož res dosegla tako zaželjeno svobodo in da bi se uresničile besede grofa Tolstoja: »Preteklost je bila Romanov, sedanost Germanov in prihodnost bude Slovanov.«

— Avstrija in Ogrska. Vojak zaposlen v vojni tovarni, nam piše z Ogrskega: Nisem šel ravno rad na Ogrsko

med Mažare. Pa komaj je preteklo 14 dni, sam že drugih misli. Vojaška plača je boljša, vrhu tega še delavska doklada, in kar je sedaj največ vredno, je tukaj tudi veliko boljša menaža nego v Avstriji. Poleg tega se lahko kupi kruh in druga jedila. Po gostilnah je še vse tako, kot je bilo pri nas pred vojsko. Seveda je drago — pa kaj to, saj v Judenburgu še za denar nisem mogel nič dobiti.

— **Nemške ženske.** Dunajski listi opisujejo z ogorčenjem dandanašnji ženski svet, ki ga je dobro popisal neki nevtalec v angleškem listu »Titts Bits«. Dunajska cenzura je del spisa zaplenila, a je vendar tudi to, kar je pustila, zanimivo. Pisec piše: Pravkar sem prišel iz Berolina. V glavnem mestu nemške države ali bolje povedano v celi Nemčiji so zrahljane vezi sleherne boječnosti. S čimer bi se bil pred vojsko naredil vsakdo nemogočega, dandanes odobravajo kakor sijajen zgled in hvalijo najodličnejše nemške gospe. Vsa nemška družba je pokvarjena in popačena prav do samih ledic. V glavnem mestu je pravost strašno padla. Dame iz boljših krogov, med katerimi sem se stalno mudil, so površne, sebične, uživajo željne stvari. Pravost se odlikuje s svojo nenavzočnostjo. Devetdeset odstotkov vsega ženstva vzdržuje »razmere«. Del njih je padel tako, da so kakor sodrga po najbolj razvpih breznicah. Udajajo se pijančevanju, uživajo omamljive droge, ki jih izdelujejo nemške kemične tvornice, ki slovijo po vsem svetu vsled izdelovanja različnih smrtnih mikstur. Mnogo javnosti znanih žena je že izvršilo samoumori. Neštivilnikrat izsilijo skupuh pri damah iz boljših krogov ogromne vsote. Na sto in sto žen je strasno vdanih igram. Nekatere žene so pokupile od siromašnih mater deco, da bi se pripiknile cesarju ter mu pokazale kako jim leži na srcu bodočnost nemškega naroda...

— **Dobrna.** Naša cerkev je dobila električno razsvetljavo. Cela upeljavanja okroglo 10.000 kron. Lepa vsota — a za zdajšnje razmere po izjavi strokovnjakov še ne preveč. Je vendar naša itak ljubka cerkev zdaj res biser ob bajni razsvetljavi. Vsa čast g. Francu Vrtičku, bivšemu vodju Vitanjske elektrarne, in vsa čast župljanom za njihovo vnetost za lepoto hiše božje.

— **Zagradec.** Iz ruskega ujetništva je pobegnil Anton Orel, Matjažev Tonček, ter srečno prišel domov. Poskušal je večkrat. Prvič so ga ujeli kozaki in po kozaško z bičem od krvi pretepli. — Drugič ga je ujela straža. Dobil je strog zapor. »Tako že ne bo šlo, sem si mislil. Hranil sem in hranil, potem pa kupil rusko uniformo, pa hajd na vlak. »Brate, ti švaba,« mi pravi sprevodnik. Ne brate, Srbin sem. A onda dobro. Potem še 5 km peš do naših; prišel sem v nemške strelske jarke. Postregli so mi ter poslali naprej. Tako sem prišel k »materji« kadru v Judenburg. Tam so me zopet preoblekli v Avstrijca ter poslali malo domov, da pogledam kako se vam godi.« Vjet je bil 18 mesecev.

— **France Roš,** enoletnik, naj blagovolji naznaniti svoj naslov Josipu Vrbovku, k. u. k. Südbahnkommando, Grahovo ob Bači, Goriško.

— **Za potnike v Turčijo.** Dodatno k pred kratkim objavljenemu naznanilu glede potnih listov avstrijskih in ogrskih državljanov, ki hočejo potovati v Turčijo, se naznanja, da so od 1. februarja t. l. dalje nove določbe v veljavi. Dotične stranke morajo 15 dni pred nameravanim odpotovanjem predložiti najbližjemu ces. otomanskemu konsularnemu uradu kotni list, listine, iz katerih je razviden namen potovanja in štiri fotografije. Fotografije ne smejo biti starejše kakor eno leto, ter morajo imetnika fotografije kazati s sprednje strani. Imetniki potnih listov se morajo radi rešitve svojih prošelj po preteku 2 tednov obrniti do dotičnega ces. otomanskega konsularnega urada.

— **Občutljivost cenzure.** Češke šolske knjižnice so morale izločiti iz svojih predalov slavno knjigo Božene Nemcove »Babička«. Baje zaradi tega, ker nastopa v tej povesti pes, ki mu je ime sultan.

— **Iz Kormina** nam poročajo, da so se vojaki pripravljali, kako bi veselo praznovali pustno nedeljo. Tedaj je prišla tudi k njim izmišljena novica o smrti ljubljanskega knezoškofa. Med vojaki je zavladala velika potrtost, veselico so odpovedali.

— **28 kron** stane v Splitu kilogram koštrunovega mesa.

— **Za slovenske oslepele vojake** v Odilienheimu v Gradcu je nabral Ignacij Paternoster v družbi pri »Petraču« v Št. Jakobu ob Savi 47 kron.

— **Pri »Glasbenem večeru«** v prid Krekovemu spomeniku v Litiji v soboto, dne 2. marca 1918, sodelujejo: Nilka Potočnikova Debevec in Mathian, Rus, Ribič in Sekula.

— **Proti vojnim neokusnostim.** Neki ogrski izdelovalec likerjev je hotel za svoj najnovejši posebno okusni izdelek porabiti skrajno neokusno označbo: »Bog kaznuj Anglijo!« Kakor znano, je ta izrek iztisnilo Nemcem presenečenje v prve mletu vojne. S temi besedami so se pozdravljali, jih nosili kot patriotske znake itd. Ščasoma so se zavedli neumnosti in neokusnosti svoje- g ravnanja in danes gornjih besede ne sliši in ne vidiš nikjer več. Spomnil se je pa nanje ogrski tovarnar, ki bi rad kričel reklame za svoj izdelek. No, ogrsko trgovinsko ministrstvo ga je poučilo, da kljub vojnemu stanju ni mogoče prezreti gotovih mednarodnih pravic, ki temelje na medsebojnem spoštovanju ter mu prepovedalo rabiti gornjo označbo. Listi pozdravljajo to odločbo ogrskega trgovinskega ministrstva. Zanimivo je, da so bili po vseh vojno- jstih se deželah pri nas in pri sovražnikih ravno vojaki na frontah tisti, ki so kot prvi odločno obsodili neokusne psovke proti sovražniku. Vojak v strelskem jarku pač zna ceniti v sovražniku — tovariša v smrti in vseh drugih žrtvah, dočim mislijo zaplotniki v ozadiju, da vrše patriotsko dolžnost najbolje na ta način, da sovražnika psujejo. Pa je tudi v tem slučaju res, da pada vsaka psovka nazaj na psovalca.

— **Ljubljanska kreditna banka in draginske doklade.** V informacijo splošne javnosti prinašamo sledečo notico: Ljubljanska kreditna banka daje svojim uradnikom sledeče draginske doklade: Oženjenim 120 K in 20 K za vsakega otroka, neoženjenim 80 K in aspirantijam 60 K mesečno, kar znaša približno 20 do 30 odstotkov temeljne plače, medtem ko drugi denarni zavodi v monarhiji izplačujejo svojemu uradništvu 100 do 150 odstotkov ter dajejo k temu še druge podpore svojim uradnikom. Kdo je temu kriv — ravnateljstvo ali upravni svet? Mogoče bi se reklo, da zavod ne prosperira in da nima dovolj sredstev, da plača svoje uradnike? Vsak bi se varal, ki bi tako mislil, ker Ljubljanska kreditna banka ima preteklo leto 1917. dobiček od približno 15 odstotkov in pusti zraven tolikega dobička svoje uradništvo občutiti vso mizerijo časa v najvišji stopinji. Kot dokaz naj služi primer: Uradnik, ki že služi 7 let pri Ljubljanski kreditni banki ter vrši službo blagajnika, ima danes po tolikem službovanju 210 K plače in 80 K draginske doklade! Kaj more ta uradnik s svojimi 290 K mesečno napraviti, če plača samo za hrano brez stanovanja 200 K? To ni več mizerija, temveč direktno izstradavanje ljudi! Splošno mnenje je, da bi se samo ravnateljstvo moglo kriviti radi tega dejstva. Ali ako vprašamo, zakaj, čujemo za odgovor: »Iz principa ne dajemo«.

— **V Splitu** v Dalmaciji so nabrali že nad 4000 podpisov za jugoslovansko deklaracijo.

— **Namesto venca na krsto umrlemu** preč. gosp. Ivanu Traven iz Tacna, darujeta gospod in gospa Henrik Maurer znesek 20 K v korist sklada za oslepele vojake deželni komisiji za vračajoče se vojake.

— **Za Krekov dom** se je nabralo na shodu Kmetске zveze za kamniško dekanijo 220 kron. V isti namen sta darovala Janez Golob iz Podgorja 20 K in Matevž Repnik z Rudnika 10 K.

Narodna obramba.

* **Kočevski otok** meri približno 820 kvadratnih kilometrov in obsega torej okoli 1/3 cele Kranjske. Na podlagi narodnostnega popisa iz l. 1851 trdi baron Czörnig leta 1857., da je bilo Kočevarjev 22.898. Leta 1880 jih je bilo 19.569, leta 1890 18.980, l. 1900 pa 18.529 in sicer v sodnih okrajih Črnomelj, Kočevje, Novo mesto, Ribnica in Žužemberk. V Novem mestu, Žužemberku in Ribnici so sicer Kočevarji nazadovali, toda poslovenili se niso. Tudi število Slovencev je padlo, kajti iz teh krajev se ljudje zelo izseljujejo v Ameriko, Kočevarji pa krošnjarijo po svetu. — Zadih 20 let niso izgubili Kočevarji niti enega kraja, nasprotno se pa njih število v mešanih okrajih zelo povečuje. Veliko slovenskega je že absorbirali, zato izkazujejo napredek v kočevskem okraju. Kočevski otok napreduje in je v ofenzivi nasproti Slovincem. V kočevskem okraju smo nazadovali od l. 1880 do 1890 za 700, od 1890 do 1900 za 170 duš. Vzrok je pač ta, ker nimajo kočevski Slovenci nobenih slovenskih šol, nobenih slovenskih pridig, nobenih slovenskih izobraževalnih in gospodarskih organizacij. Sicer se pa bomo na šolsko vprašanje v kočevskem okraju še povrnili.

Prosveta.

pr Izredni občni zbor Slovenske Matice se vrši v četrtek dne 28. februarja t. l. ob 5. uri popoldne v magistratni dvorani v Ljubljani. Dnevni red: 1. Zvišanje letnine in ustanovnine. 2. Volitev odbora. Ker je sedanjim odborni-

kom društvena doba potekla, treba voliti v smislu pravil vseh 40 novih odbornikov.

Narodno gospodarstvo.

g **Razstava nadomestkov za usnje v Monakovem.** V Monakovem se je dne 1. februarja otvorila razstava družbe »Ersatzsohlengesellschaft m. b. H.« v Berlinu, ki je neposredno podrejena državnemu gospodarskemu uradu. Razstavi je namen, občinstvu praktično pokazati dandanes razpoložljive nadomestke za usnje ter njih porabo. Pri- klopljena ji je učna delavnica, v kateri imajo čevljarji priliko, se poučiti v tehniki predelovanja nadomestkov. Več o tej razstavi morejo interesentje izvedeti pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

g **Pojasnevalnica v dobavnih zadevah.** Vojno ministrstvo je, ustrežajoč večkrat izraženim željam, ustanovilo pojasnevalnico v dobavnih zadevah in sicer najprej za živila, obleke in opravo. Nahaja se v poslopiju trgovske in obrtne zbornice na Dunaju I., Stubenring 8—10 (Auskunftsstelle für Lieferungsangelegenheiten) in ima namen, olajšati neposredni stik interesentov z vojnim ministrstvom. Pojasnevalnica naznanja strankam, ki se hočejo potegovati za vojaške dobave, na katera mesta je vlagati ponudbe, ali je potreba dana, daje na razpolago ponudbene vzorce itd. O šancah ali drugih vlogah se pojasniti ne dajo.

g **Zaznamba blaga za izvoz.** Trgovinsko ministrstvo je ustanovilo v varstvo koristi izvozne trgovine strokovni odsek izvoznih trgovcev (Fachausschuss der Exporthändler) na Dunaju IX., Berggasse 16, telefon št. 15.215. Ta odsek ustanovi evidenčno mesto, ki bo zabeleževalo v tuzemstvu se nahajajoče, nepotrebno blago, tvarine, odpadke in ostanke ter tako blago, ki se je izdelalo za izvozne namene in leži v tu- ali inozemskih lukah. Pojasnila o tem bo dajalo domačim eksportnim interesentom. Odsek pri tem nima nobenega pridobitnega namena. Kupčijski dogovori, ki bi jih posredoval, so prepovedani zedinjenju interesentov samih. Posestniki takega blaga naj blagovolijo strokovnemu odseku pismeno ali ustmeno naznaniti splošne, neobvezne podatke o vrsti in pa množini vpoštevne blaga in približno njegovo fakturno vrednost, če raje ne podajo podrobnih podatkov. Pojasnila o blagovnih zalozah bo odsek dajal strogo zaporno samo domačim eksportnim interesentom.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom prebridke izgube naše dobre hčerke, oziroma sestre, gospodične

Pavle Cidrich

izrekamo vsem najpristranejšo zahvalo.

Zaljuči ostali.

Globoko potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je naš srčno ljubljani, nepozabni sin, ozi. brat

Franci

poddesetnik pešpolka »Cesarjevič« št. 17

vsled nesrečnega slučaja dne 20. februarja t. l. v klinični rezervni bolnišnici v Inomostu, star šele 19 let, večkrat previden s sv. zakramenti za umirajoče, izdihnil svojo blago dušo. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi pri D. M. v Polju in v kapelici rezervne bolnišnice v Inomostu.

Dragoga Francita priporočamo v molitev in blag spomin!

Zaljuči:

Franc in Marija Lešnjak, starši.
Minka, Matilda, Jelica, sestre.
Mirko, brat.

Mlini za drobljenje

Pallij, Praga II., Havličkovo nam. št. 32 pri Henrikovem stolpu.

Iščejo se

tri delavke

za stalno službo. Naslov v upravnštvu pod št. 636.

RADI PRESELITVE v inozemstvo SE PRODA popolnoma nova

spalna in predsobna oprava

po zelo ugodni ceni. — Cenj. vprašanja na: A. 595 JELENC, TRŽIČ NA GORENJSKEM.

Prodaja se 6 ZIDANIH POSLOPIJ z opeko kritih, ob okrajni cesti, pol ure od kolo- dvora večjega trga in četrt ure od premoškopa oddaljena, z vrtem in sadonosnikom na Sp. Štajerskem. Poslopja so porabna za trgovino, peka- rijo, gostilno in mesarijo. Plačilni pogoji ugodni. Ponudbe na upravo lista pod št. 556.

Kupi se dobro ohranjeno moško

kolo

oziroma se zamenja za nekoliko živil. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kolo«.

BOLJŠA ZBIRKA ZNAMK.

kakor tudi posamezne znamke in stare korespon- dence kupi proti dobremu plačilu zbiratelj znamk. Ponudba pod »Zbirka znamk 19« na upravnštvu »Slovenca« v nemškem ali slovenskem jeziku.

Konecipijenta in sollicitatorja

išče dr. Malnerič, odvetnik v Črnomlju.

Išče se

organist-cerkovnik

za Koroško Belo (Gorenjsko), p. Javornik. 643

Ženitbena ponudba.

Postaven, soliden samski gospod s samostojnim poklicem želi v svrhu ženitve znanja z boljšo gospodično večje postave, z nekaj premoženjem. Prosi se sliko priložiti. Ponudbe pod »Harmo- nija življenja 642« na upravnštvu tega lista.

IZJAVA.

Podpisana tem potom izjavljam, da sem go- spodinčino Marijo Elsner v njeni časti močno raz- žalila ter da sem prišla do prepričanja, da je go- spodinčino v vseh zadevah častna in dobrohotna, ker mi je blagohotno odpustila pri kazenski ob- ravnavi moje nečastno obrekovanje in dejanje. Prosim jo odpustanja, za kar se ji najtopleje za- hvaljujem. 644

V Ljubljani, dne 25. februarja 1918.

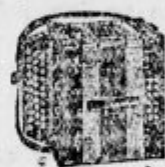
Katarina Bernik.

C. kr. pritožna komisija v Ljubljani rabi 646

žensko pomožno moč

ki je poleg službenega večja še slovenskega, če mogoče tudi hrvaškega jezika, dobro izurjena v strojeplju, in katere lahko izkaže, da je že prej opravljala pisarniška dela. Z ozirom na težkoče prehranjevalnih razmer bi bilo dobro, da je pro- silka v roditeljski oskrbi. Tozadevne prošnje naj se predložijo adjutantu predsednika (deželno so- dišče, c. kr. pritožna komisija, Slovenski trg soba št. 140) najpozneje do 1. marca t. l.

Zastoj dobi vsak na željo

moj glavni katalog ur, srebrnalne, zlatnine in godbenih predmetov. Violine po K 14, 20, 25, n. više. Dobre harmo- nike po K 16, 25, 35 in 50; prvovrstne harmonike po K 70, 80, 100 in 120; trovrsne po K 180, 200, 240 in 280. Zamaša dovoljena ali denar nazaj. Pošiljatev po povzetju ali predplačilu. Razpošiljalnica JAN KONRAD c. in kr. dvorni dobavitelj Most (Brux) št. 1754, Češko.

Konjak

iz vin lastnega pridelka destilirani, pri slabostih vsled starosti in težkočah v želodcu že več sto- letij sloveč kot krepijo za ohranitev življenja. Razpošilja 10 let starega 4 polliterske steklenice franko po pošti za 80 kron, mladega triletnega, čudovito učinkujočega kot bol lajšajoče vrbalno sredstvo pri trganju v udih, Francovo zganje, 4 polliterske steklenice za 60 kron. Vino od 36 litrov naprej. Beli rizling po K 480 in rdeči burgundec po K 520 liter. 125

Benedikt Hertl,

graščak, grad Goliče, Konjice, Štajersko.

Srbečico

garje, lišaje in vsakovrstne kožne bo- lezni odstranja zanesljivo in naglo Bern- steinovo mazilo brez duha. Cena 3, 5 in 9 kron. Sem spadajoče Bernsteinovo milo 5 kron. — Izdeluje lekarnar Ale- ksander Gerö, Nagykörös 30, Ogrsko. 366

Licitacija konj.

Pri razpečevalnicah konj v Ljubljani (Nuša- kova vojašnica) in v Kočevju (travniki pred šolo) se bo vršila

licitacija konj

dne 2. in 16. marca, ob 9. uri dopoldne, pri sta- bilni konjski bolnišnici v Roštanju pri Celju pa dne 3. in 17. marca. Prodajali se bodo konji, ki so potrebni okrepčila.

K licitaciji bodo pripuščeni le oni kupci, ki imajo legitimacijo izstavljeno od politične oblasti, da so kmetovalci, in v kateri je navedeno število konj, ki jih sme reflektant kupiti.

Odgovorni urednik: Mihael Moškerc.